

**СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ
НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ**

23. септембар 2010. године

САДРЖАЈ

1.УВОД	3
2.ТРЕНУТНО СТАЊЕ У ОБЛАСТИ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ	5
2.1.Уговори о сарадњи и чланство у међународним асоцијацијама	5
2.2.Међународна размјена академског особља и студената	7
2.3.Учешће у међународним пројектима и другим заједничким активностима са иностраним партнерима	9
2.4.Представљање Универзитета у Бањој Луци	10
2.5.Организација Одјељења за међународну сарадњу	11
3.СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ У ПЕРИОДУ 2010-2015	13
3.1.Мисија, визија и вриједности Универзитета у Бањој Луци	13
3.2.Општи циљеви развоја међународне сарадње на Универзитету у Бањој Луци	14
3.3.SWOT матрица међународне сарадње Универзитета у Бањој Луци.....	16
3.4. Стратешки правци и стратегија међународне сарадње Универзитета у Бањој Луци	18
3.5.Закључак	20

1.УВОД

Утицај глобализације и интернационализације на све аспекте и процесе рада на универзитетима данас је неизбјежан, посебно захваљујући новим и све развијенијим информационим технологијама. Како би остао конкурентан и постао међународно препознатљив по квалитету модерни универзитет треба да све образовне и истраживачке активности усмјери ка међународном нивоу. Поред тога, развој сваког универзитета треба да има за циљ повећање самоодрживости, кроз очување и јачање академских слобода, научно-истраживачког рада и предузетништва по моделу интелектуалне корпорације, у сарадњи са домаћим и иностраним интересним групама. Повећање међународне компетентности универзитета, универзитетског особља и студената треба да буде приоритет сваког универзитета, јер се тиме повећава и могућност студирања и рада, како у Европској унији, тако и на глобалном плану.

Економска интеграција између држава чланица Европске уније, као и других европских земаља све је израженија. Једно од обиљежја 21. вијека је и брисање државних и других граница. Тако и тржиште рада све више постаје "интернационално".

Како би се укључили у све европске и свјетске токове неопходна је размјена информација и координација у свим сегментима високог образовања. У Босни и Херцеговини то се може постићи посебно јачањем рада ректорских конференција Републике Српске и Босне и Херцеговине (ради утицаја на политичке актере и све интересне групе у БиХ), а потом и на регионалном нивоу (нпр. формирањем Ректорске конференције земаља Западног Балкана или Регионалне академске мреже). Потребно је остварити ове циљеве и на европском, односно свјетском нивоу. Неопходан је јачи "притисак" на политичке актере у БиХ, како би што прије увидјели значај и што више радили на укључивању БиХ у све постојеће програме размјене и пројекте које подржава Европска унија (FP 7, Erasmus, LLL програм, Jean Monnet, Socrates и др.).

У Босни и Херцеговини се често говори о недостатку системског приступа међународној сарадњи у области образовања: "Имајући у виду организациону структуру образовања у Босни и Херцеговини, у овом тренутку не постоји систематски приступ међународној сарадњи у области образовања. Како је интеграција у Европску унију главни приоритет Босне и Херцеговине, организоване активности у том смјеру у образовању постају ургентне потребе".¹

---

¹ Стратешки правци развоја образовања у БиХ са планом имплементације, 2008-2015, документ усвојен од Савјета министара БиХ 2008. године, стр. 26, www.mcp.gov.ba/zakoni_akti/strategije

Влада Републике Српске усвојила је 2010. године Стратегију образовања Републике Српске за период 2010-2014. године².

Стратегија развоја Универзитета у Бањој Луци још није донесена, те тако још није званично и институционално дефинисана област међународне сарадње и интернационалне улоге коју треба да има сам Универзитет. Ипак, у програмима рада Универзитета за сваку календарску годину, који се усвајају на Сенату Универзитета, детаљно се планирају и активности из области међународне сарадње, те се на тај начин даје институционална подршка поменутиим активностима.

У Стратегији образовања Републике Српске 2010-2014 предвиђено је да ће се међународна конкурентност обезбиједити прије свега путем комуникације и интеграције образовног кадра, ученика и студената, како са економски развијеним земљама западних култура, тако и са земљама транзиционих економија славенског културног наслеђа. Од високог образовања се очекује да на овом путу заузме лидерску позицију, те да креира и води реформске процесе кроз цјелокупну институционалну структуру образовног система Републике Српске³.

Због свега наведеног, неопходно је усвојити Стратегију развоја Универзитета у Бањој Луци, која ће као важан саставни дио садржавати и интернационалну улогу Универзитета.

Развојне мјере за побољшање квалитета образовања и обуке треба да доведу до бржег економског развоја, смањења незапослености односно повећање стопе запошљавања и подизања животног стандарда у Републици Српској, како предвиђа и поменута Стратегија образовања Републике Српске⁴.

Интернационални сегмент је значајан и због повећања конкурентности наших свршених студената на тржишту рада Европске уније, али и Универзитета у Бањој Луци са универзитетима из Европе и шире.

---

² <http://www.vladars.net/sr-SP-Cyrl/Vlada/Ministarstva/mpk/Servisi/Gradjani/Documents/Strategija%20razvoja%20%20obrazovanja%20Republike%20Srpske%202010-2014.pdf>

³ Ibid., стр. 2

⁴ Ibid., стр. 19

2.ТРЕНУТНО СТАЊЕ У ОБЛАСТИ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ

У изради ситуационе анализе стања међународне сарадње на Универзитету у Бањој Луци коришћени су следећи документи:

1. Резултати међународних пројеката у вези са реформом образовног система проведених на Универзитету у Бањој Луци у претходном периоду;
2. Стратегија образовања Републике Српске 2009-2014 (*Министарство просвјете и културе РС*);
3. Стратешки правци развоја образовања у Босни и Херцеговини са планом имплементације, 2008-2015 (*Савјет министара БиХ*);
4. Закон о високом образовању Републике Српске, 2010;
5. Оквирни закон о високом образовању у Босни и Херцеговини, 2007;
6. Статут Универзитета у Бањој Луци, 2007;
7. Правила студирања на I и II циклусу студија на УБЛ, 2009;
8. Правила студирања на III циклусу студија на УБЛ, 2009;
9. Правилник о поступку закључивања уговора са другим високошколским установама УБЛ, 2008;
10. Правилник о признавању страних високошколских исправа УБЛ, 2008;
11. Други релевантни интерни документи и извори.

Од интеграције Универзитета, јануара 2008. године, надлежност за координацију међународне сарадње има Универзитет. До тада се највећи број активности везаних за међународну сарадњу обављао на факултетима/Академији, који су према тада важећим прописима имали својство правног лица.

2.1.Уговори о сарадњи и чланство у међународним асоцијацијама

Важећи закони из области високог образовања⁵ дају високошколским установама (универзитетима) аутономију у успостављању сарадње са високошколским институцијама из других држава. Тиме се признаје међународни уговорни капацитет Универзитету у Бањој Луци, што је од огромне важности за његову аутономију, статус у држави и у иностранству.

---

⁵ Закон о високом образовању Републике Српске («Службени гласник Републике Српске» бр. 85/06 и 30/07) члан 47, став 2., тачка ж; Оквирни закон о високом образовању у Босни и Херцеговини («Службени гласник Босне и Херцеговине» бр. 59/07 и 59/09), члан 19, став 1, алинеја 8. Током припреме овог документа ступио је на снагу нови Закон о високом образовању Републике Српске који, што се уговорног капацитета универзитета тиче, предвиђа исто рјешење као ранији закон («Службени гласник Републике Српске» број 73/10, члан56, став 1, алинеја (е).

Процес трансформације високог образовања и укључивања у европски простор високог образовања, као и јединствени европски научни простор, намеће потребу сарадње са другим универзитетима у иностранству, у циљу обезбјеђења услова за мобилност особља и студената, те узајамно признавање периода и степена образовања. Зато је у протеклом периоду посебна пажња посвећена уговорним односима са другим високошколским установама.

Подаци о раније потписаним међународним уговорима, прикупљени током 2009. године, класификовани су и учињени доступним на интернет страници Универзитета. На овај начин академско особље које конкурише на програме сарадње, стипендирања или друге пројекте, као и сви заинтересовани, имају релевантне податке који им могу бити од користи на располагању.

Према прикупљеним подацима у протеклих петнаест година склопљено је преко 100 уговора са иностраним факултетима, универзитетима, институтима и другим установама од значаја за високо образовање, из следећих држава: Бугарска, Грчка, Италија, Норвешка, Финска, Јапан, Тајланд, Швајцарска, Њемачка, Шпанија, Руска Федерација, Украјина, Француска, Пољска, Румунија, Србија, Црна Гора, Македонија, Хрватска, Словенија.

Поред уговора о сарадњи, чланство у међународним асоцијацијама, представља једну од значајних референци о спремности на сарадњу са иностраним партнерима, али доприноси и угледу и препознавању универзитета на међународном нивоу.

Универзитет у Бањој Луци је 18. септембра 2008. године постао потписник Велике повеље универзитета (Magna Charta Universitatum), заједно са преко 600 универзитета у свијету.

Од 29. јануара 2009. године члан је Међународне универзитетске мреже академске и истраживачке сарадње, у окриљу Научног парка Универзитета La Sapienza из Рима (Италија).

Такође, Универзитет је од 2003. године члан Генералне скупштине Интер-универзитетског центра за научни рад и сарадњу са Источном и Југо-источном Европом (CIRCEOS), са сједиштем на Универзитету у Барију (Италија). Овогодишње засједање Генерална скупштина је одржала, почетком маја 2010. године, у Бањој Луци. Том приликом на УБЛ нашли су се представници универзитета из Руске Федерације, Пољске, Италије, Албаније, Мађарске и Румуније. На бањолучком засједању Генералне скупштине за члана Управног одбора CIRCEOS-а изабран је ректор Универзитета у Бањој Луци проф. др Станко Станић.

Универзитет у Бањој Луци врши потребне припреме за обнављање пуноправног чланства у Европској асоцијацији универзитета (EUA) јер је његово претходно чланство у тој асоцијацији привремено прекинуто из финансијских разлога и промјене Статута те асоцијације.

2.2. Међународна размјена академског особља и студената

У новом Закону о високом образовању Републике Српске као један од принципа високог образовања наводи се укључивање у европски простор високог образовања и унапређивање мобилности наставног особља и студената⁶.

Неопходна је већа техничко-материјална подршка ентитета/државе у остваривању овог принципа и развијање стратегије за програме мобилности (регионалне, европске, свјетске).

Влада Републике Српске, преко свог Министарства просвјете и културе, учествује у реализацији СЕЕPUS II програма размјене, који координира Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине, о чему ће више ријечи бити у наставку текста.

Током 2010. године Влада Републике Српске, преко свог Министарства просвјете и културе, ће финансирати трошкове боравка 11 студената из иностранства који долазе на праксу на Универзитет. Овај програм се реализује у сарадњи са Удружењем за међународну размјену студената ради стручне праксе- IAESTE Босне и Херцеговине. На тај начин се омогућује да исто толико студената нашег универзитета обави стручну праксу у иностранству преко активности Удружења IAESTE Босне и Херцеговине.

Важећи Закон о високом образовању Републике Српске у надлежност Министарства просвјете и културе Републике Српске ставља, између осталих активности, промоцију и обезбјеђење мобилности студената и наставног особља унутар Републике Српске, Босне и Херцеговине, европског подручја високог образовања и у свијету⁷.

У Стратегији образовања Републике Српске предвиђено је планирање формирања Фонда за мобилност професора и студената, како би се реализовао један од основних принципа болоњског процеса-мобилност професора и студената, што би значајно унаприједило овај сегмент и убрзало реформске процесе⁸.

У Оквирним закону о високом образовању у БиХ, 2007. предвиђено је оснивање Центра за информисање и признавање докумената из области високог образовања, који је, између осталог, надлежан за координацију и међународну размјену академског особља, студената и програма у области високог образовања. Међутим, активности ЦИП-а у овој области нису до сада биле значајне.

На нивоу Босне и Херцеговине потписан је уговор за реализацију СЕЕPUS II програма размјене, а могуће је учествовати у Erasmus Mundus програму размјене кроз тзв. Erasmus

---

⁶ Члан 3 Закона о високом образовању Републике Српске.

⁷ Члан 114.

⁸ Стр. 25 Стратегије.

Mundus Partnerships - Action 2 (некадашњи Erasmus Mundus External Cooperation Window for Western Balkan Countries).

Савјет министара Босне и Херцеговине препознао је да је неопходно градити потенцијал за апсорпцију финансијске помоћи од образовних програма заједнице (Community programs) у оквиру активности за европске интеграције образовног сектора БиХ у ЕЕА (European Education Area). То подразумијева успостављање посебних структура за учешће Босне и Херцеговине у програмима Заједнице⁹, што би свакако подигло квалитет рада на овим активностима.

Босна и Херцеговина је приступила је СЕЕПУС II програму (Central European Exchange Programme for University Studies), 2007. године. У овом програму размјене учествују Албанија, Аустрија, Бугарска, Мађарска, Румунија, Словачка, Словенија, Македонија, Пољска, Чешка, Србија, Хрватска, Црна Гора. Административне и финансијске активности везане за тај програм се одвијају на релацији Министарство цивилних послова БиХ, Министарство просвјете и културе Републике Српске, јавни универзитети у Републици Српској.

Универзитет у Бањој Луци је академске 2008/2009. године постао дио тзв. СЕЕПУС мреже. Професори, сарадници и студенти нашег Универзитета боравили су на страним универзитетима, а страни гости боравили на Универзитету у Бањој Луци у оквиру програма СЕЕПУС II.

Универзитет у Бањој Луци изразио је спремност да учествује и у програму СЕЕПУС III, који је у припреми, па се очекују додатне активности с овим у вези и током наредних неколико година.

Одређени број академског особља и студената Универзитета у Бањој Луци били су, или су тренутно, стипендисти различитих програма влада страних земаља (у највећем броју то су владе земаља чланица ЕУ, затим САД-а и Јапана).

Универзитет у Бањој Луци размјену особља и студената врши најчешће као дио активности уговора о сарадњи, кроз студијске посјете, те љетне школе, радионице и праксу. Примјери ових активности детаљно су наведени у годишњим извјештајима о раду факултета и Универзитета који се усвајају на Сенату Универзитета.

Универзитет у Бањој Луци планира у наредном периоду да се учествује у Erasmus Mundus програму размјене кроз тзв. Erasmus Mundus Partnerships - Action 2 (некадашњи Erasmus Mundus External Cooperation Window for Western Balkan Countries), за чију реализацију су у припреми правила процедуре и активности на стварању потребних логистичких претпоставки.

---

⁹ Стратешки правци развоја образовања са планом имплементације, 2008-2015, стр. 26.

Један од проблема реализације мобилности јесте разноврсност наставних планова и програма у БиХ, региону и ЕУ. Свакако, да би процесу "интернационализације" Универзитета допринијело и додатно приближавање/усаглашавање наставних планова и програма Универзитета са онима у државама окружења али и другим европским државама. У том циљу би било корисно и усаглашавање академских календара појединих високошколских институција, о чему се може разговарати у оквиру европских и других асоцијација универзитета.

2.3. Учешће у међународним пројектима и другим заједничким активностима са иностраним партнерима

У Босни и Херцеговини, у стратешком документу, наводи се недостатак релевантне базе података о међународним пројектима у образовању на државном нивоу, а тиме и њихове координације и дисеминације резултата:

С друге стране, како се наводи, сектор образовања је изузетно атрактиван за стране донаторе који помажу реформске процесе. Међутим, ни на једном нивоу одлучивања не постоји системска евиденција потреба за донаторским интервенцијама у образовном сектору у Босни и Херцеговини а такођер ни координисан приступ донаторима од стране образовних власти у Босни и Херцеговини.

Непостојање евиденције потреба, као ни релевантне базе података о већ имплементираним програмима и пројектима међународне помоћи и њихових резултата, умногоме отежавају припрему нових пројеката и аплицирање за програме ЕУ и међународне заједнице за даљњу подршку процесу образовне реформе у Босни и Херцеговини.¹⁰

Изузетно значајно за област међународне сарадње је учешће у међународним пројектима, као и организација различитих активности са партнерима из иностранства. Универзитет у Бањој Луци посвећује велику пажњу успостављању контаката и реализацији могућих заједничких активности.

Највећи број реализованих међународних образовних пројеката на Универзитету у Бањој Луци су TEMPUS пројекти. Од 1996. године Универзитет у Бањој Луци учествовао је у 65 TEMPUS пројеката, финансираних од Европске комисије. У том контексту остварена је сарадња са свим универзитетима у Босни и Херцеговини, те бројним универзитетима из Европе.

Значајни су и међународни образовни пројекти реализовани у сарадњи са Свјетским универзитетским сервисом Аустрија (WUS Аустрија).

---

¹⁰ Стратешки правци..., стр. 26.

Остварени су бројни контакти и реализоване различите активности и пројекти са међународним организацијама које дјелују у Босни и Херцеговини: са Европском комисијом, TEMPUS канцеларијом у Босни и Херцеговини, DAAD (Њемачка служба за академску размјену), Француски културни центар, British Council, UNDP, American Councils for International Education, Савјет Европе, ОЕБС, SOROS фондација, IEITI - Europa Lifelong Learning (Цјеложивотно учење Европа), AECEO - Extremaduran Association for the East-West Cooperation, ИОМ и другим.

Поред међународних пројеката, радне посјете иностраних партнера, предавања, презентације и друге активности значајне су за област међународне сарадње и доприносе њеном развоју и ширењу.

У неколико наврата на Универзитету у Бањој Луци организовани су тзв. "информативни дани" за студенте и све друге заинтересоване на факултетима, у циљу ширења корисних информација значајних за мобилност и међународну сарадњу уопште, презентације стипендија амбасада (влада) страних држава, програма волонтирања, обављања стручне праксе у иностранству, међународних пројеката и др.

Факултети/Академија умјетности редовно, барем једном годишње, организују конференције на којима се разматрају актуелна питања из свих области наставног, умјетничког, стручног и научног рада за које су матични. У раду ових конференција учествују и бројни гости са универзитета из земље и иностранства, чиме се додатно доприноси успостављању партнерских односа између високошколских установа које представљају и Универзитета у Бањој Луци.

Интензивна сарадња са амбасадама страних држава омогућила је ангажман лектора за стране језике на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци (амбасаде Француске, Италије, САД, Чешке, Њемачке, Аустрије, Шпаније, Грчке, Руске Федерације). Захваљујући амбасади Аустрије отворена је "Аустријска библиотека" у просторијама Филозофског факултета.

2.4.Представљање Универзитета у Бањој Луци

Представљање Универзитета кроз различите форме и садржаје једна је од активности којој се посвећује све више пажње.

Тако је током 2009. године модификована и осавременењена постојећа интернет страница Универзитета (www.unibl.org), као и успостављена интернет страница Универзитета и на енглеском језику. Ове активности треба и даље наставити, посебну пажњу посвећујући редовном ажурирању података на интернет страници. Такође треба појачати напоре на стварању и одржавању интернет страница факултета/Академије.

Израђена је и нова брошура (на српском и енглеском језику) о Универзитету, његовој организацији, студијским програмима и другим корисним подацима. Брошура је урађена у штампаној и електронској форми.

Поводом предстојећег јубилеја, 35. годишњице постојања Универзитета у Бањој Луци, биће припремљена монографија са корисним информацијама о свим сегментима настанка, рада и развоја Универзитета.

2.5.Организација Одјељења за међународну сарадњу

Централана администрација на Универзитету/Ректорату у Бањој Луци састављена је од шест управљачких јединица или одјељења, од којих је једно и Одјељење за међународну сарадњу.

За провођење активности координације међународне сарадње задужен је проректор за међународну сарадњу, посредством Одјељења за међународну сарадњу, које би требало да има Канцеларију за мобилност наставника и студената и Кацеларију за признавање страних високошколских исправа.

Према Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у обје канцеларије предвиђена су два радна мјеста: стручни сарадник за међународну сарадњу Универзитета и стручни сарадник за признавање страних високошколских исправа, од којих је само прво наведено попуњено.

Неопходно је јачање кадровских и инфраструктурних капацитета Одјељења за међународну сарадњу, као и потпуно нова организациона структура. Имајући у виду недостатак финансијских средстава, у прелазном периоду могао би да буде формиран тим састављен од пет професионалаца неопходних компетенција са руководиоцем Одјељења за међународну сарадњу, који би онда заједничким напорима и снагама могли да реализују све постојеће активности, а посебно да унаприједи ову област. (Приједлог представљен на схеми 1.1.)

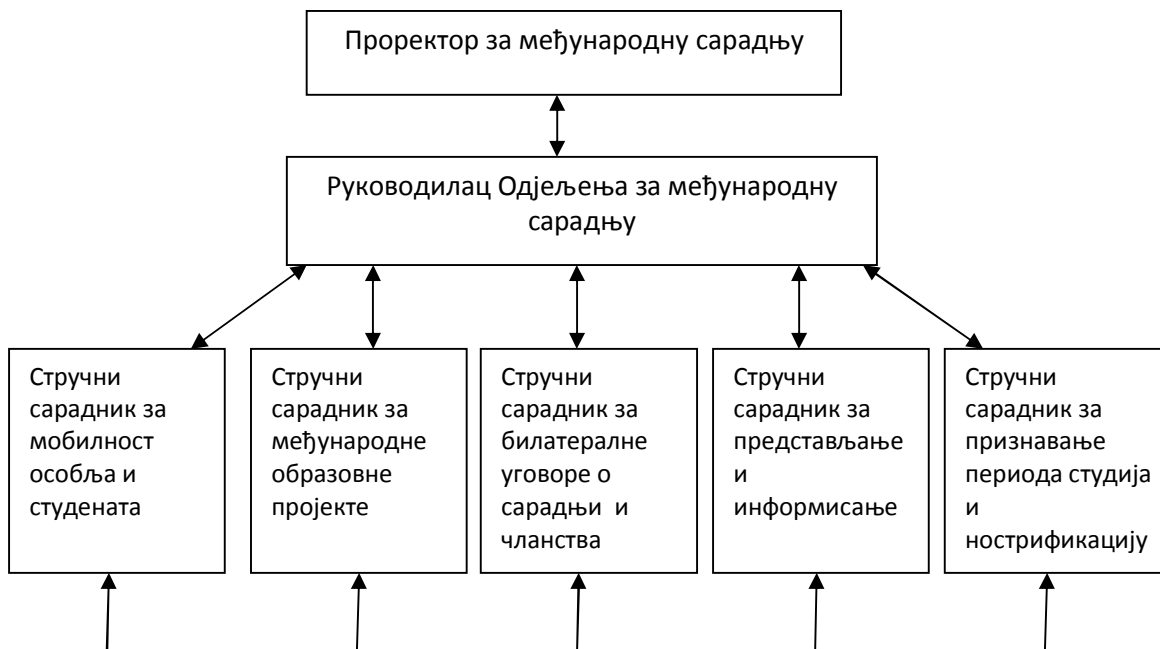

Схема 1.1. Могућа структура Одјелјења за међународну сарадњу

Поред једног извршиоца у Ректорату, на Универзитету у Бањој Луци успостављена је и мрежа координатора за међународну сарадњу на факултетима/Академији умјетности Универзитета у Бањој Луци, које су именовали декани факултета/Академије умјетности крајем 2008. године. Циљ ове мреже је да се на најбољи могући начин координишу и ангажују постојећи капацитети и активности у овој области (прикупљање и дистрибуција информација, размјена идеја и искустава, приједлози активности и учесника).

Недостатак тренутног концепта је што ово нису лица запослена у пуном радном времену у области међународне сарадње, већ су то професори, асистенти и запослено административно особље, којима је ова активност само придодата, уз велики број њихових већ постојећих радних обавеза.

3. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ И ОПШТИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ ЗА 2010-2015

3.1. Мисија, визија и вриједности Универзитета у Бањој Луци

Мисија, визија и вриједности су интегралне категорије чијом се сталном анализом и преиспитивањем трасирају стратешки циљеви и правци будућег развоја.

Универзитет у Бањој Луци је посљедњу ревизију своје мисије, визије, норми и вриједности изнио у Програму рада за период од 2008-2010. године. Ту су наведене сљедеће изјаве:

МИСИЈА

Универзитет у Бањој Луци је јавни универзитет, чија ја улога да јача високо образовање и културне дјелатности према потребама становништва Републике Српске. Својим радом он доприноси развоју знања, тако што резултате властитих и свјетских истраживања преноси на студенте и праксу. Он има значајну улогу у развоју културе и економије у држави.

ВИЗИЈА

Универзитет у Бањој Луци је водећа институција високог образовања у држави. Он обезбјеђује квалитетну наставу и обезбјеђује ефикасне услове за студирање оптималног броја студената, квалитетна примијењена истраживања и сервис за привреду и институције. Универзитет ће се усредсредити на међународно признање квалитета кроз спољну евалуацију и акредитацију свих својих активности.

Једна од првих активности на пољу интернационализације треба да постане сама свијест Универзитета о истој кроз давање на значају у мисији и визији Универзитета. Али, иако није истакнута кроз мисију и визију, интернационализација је добила мјесто у Главним вриједностима Универзитета:

Одговорност. Универзитет ће развијати своју улогу на регионалном и глобалном плану.

Међународни углед. Међународни углед ће се стицати побољшањем стандарда студената, професора и административног особља, преко заједничких истраживања, учешћем у раду глобалних удружења, учешћем на регионалним, европским и свјетским конференцијама.

3.2. Општи циљеви развоја међународне сарадње на Универзитету у Бањој Луци

Циљеви развоја међународне сарадње утврђују се на бази одређења изградње Универзитета као интегралног дијела европског образовног простора, што треба да се нагласи у мисији, визији и вриједностима.

Полазећи од одређених утврђених европских смјерница и параметара оцјене нивоа "интернационализације" Универзитет у Бањој Луци утврдио је сљедеће

ОПШТЕ ЦИЉЕВЕ:

Повећање финансијских издвајања за активности међународне сарадње

Повећање мобилности особља и студената

Повећање учешћа у међународним пројектима

Развијање интернационалних студијских програма

Развијање система осигурања квалитета

Кадровско и инфраструктурно јачање Одјељења за међународну сарадњу

Повећање финансијских издвајања за активности међународне сарадње

Организација посебног фонда на нивоу Универзитета за активности међународне сарадње

Повећање учешћа иностраних прихода кроз међународне научно-истраживачке и образовне пројекте на универзитетском нивоу

Константан дијалог са представницима надлежних органа о потреби изналажења додатних извора финансирања овог сегмента рада, у складу са обавезама из важећег законодавства и других аката.

Повећање мобилности особља и студената

Повећање мобилности студената, академског и административног особља (и које одлази и које долази) кроз различите европске и друге програме размјене и реализацијом уговора о сарадњи

Повећање броја страних студената који завршавају читав циклус студија на Универзитету (добијају диплому)

Организација мобилности истраживача на међународном нивоу

Усвајање правила и процедура признавања периода студија проведених у иностранству

Побољшање постојећих правила и процедура признавања иностраних диплома

Студентска иностранна размјена организована као саставни дио наставних планова и програма (бар као обавезна пракса)

Организација љетних школа, семинара, конференција, студијских путовања међународног карактера

Повећање учешћа у међународним пројектима

Повећање реализације активности предвиђених уговорима о сарадњи потписаних са другим високошколским установама и другим институцијама из иностранства, као и потписивање нових уговора о сарадњи са партнерима из иностранства

Повећање учешћа у међународним научно-истраживачким и образовним пројектима на универзитетском нивоу кроз стварање професионалних пројектних тимова од стручњака различитих области

Развијање интернационалних студијских програма

Креирање универзитетских мрежа са универзитетима/партнерима из иностранства

Развијање интернационалних студијских програма на страним језицима

Организација заједничких програма са међународним наставним плановима и програмима (прво регионалних, а онда и са ЕУ партнерима), који ће водити до заједничке дипломе

Развијање програма учења српског језика за странце, који ће омогућити и олакшати интернационалну мобилност академског особља и студената

Развијање интердисциплинарних студијских програма за стране студенте којима ће се управљати на нивоу Универзитета

Развијање система осигурања квалитета

Развијање међународно признатог система осигурања квалитета

Укључивање међународно признатих експерата у процјењивање и унапређење система осигурања квалитета на Универзитету

Развијање интегрисаног информационог система, са подсистемом за област међународне сарадње

Кадровско и инфраструктурно јачање Одјељења за међународну сарадњу

Кадровско и инфраструктурно опремање постојећих и формирање нових канцеларија и центара неопходних за реализацију наведених циљева

Развијање могућности смјештајних капацитета за госте из иностранства

3.3. SWOT матрица међународне сарадње Универзитета у Бањој Луци

У даљем тексту ће, кроз табеларни приказ, бити дата анализа снага (потенцијала), слабости (недостатака), могућности (прилика) и опасности (могућих ризика), тзв. SWOT анализа, у области међународне сарадње на Универзитету у Бањој Луци.

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
Име, традиција и искуство у високом образовању	Непостојање посебног фонда на нивоу Универзитета за активности међународне сарадње
Широкоприхваћени болоњски принципи и многи већ имплементирани	Низак ниво мобилности особља и студената (недостатак средстава, али и мотивације)
У потпуности имплементиран ECTS систем	Непостојање интегрисаног информационог система, тиме и јединствене базе података за област међународне сарадње
Добре везе са међународним универзитетима	Недовољно учешће у међународним пројектима, посебно IPA пројектима
Преко 100 билатералних уговора о сарадњи са иностраним партнерима	Непостојање интернационалних студијских програма на страним језицима
Бољи преглед позива за пријављивање пројеката и програма размјене и ефикаснија дистрибуција информација	Недовољна кадровска и инфраструктурна опремљеност Одјељења за међународну сарадњу (компетенције, посвећеност и стимулација)
Искуство у међународним пројектима: TEMPUS, WUS, WORLD BANK, UNESCO, FP 6 и 7	Нејединствено регулисано питање признавања периода студија и процедуре пријаве и реализације програма размјене и међународних пројеката
Међународно искуство наставног особља (стипендисти разних влада страних земаља: ЕУ, САД, Јапан...)	Недовољна реализација уговора о сарадњи (тзв. sleeping agreements)
Искуство у мобилности академског особља и студената: СЕЕPUS II програм размјене, студијски боравци, специјализације, истраживања	Непостојање интердисциплинарних студијских програма
Добра комуникација и разграната мрежа контаката са високошколским установама у	Недовољно развијен систем осигурања квалитета, с посебним нагласком на

земљи и иностранству, различитим међународним институцијама, организацијама, амбасадама у земљи и иностранству	међународну компоненту
Интернет страница и промотивни материјал на српском и енглеском језику	Недостатак потребних услова за привлачење страних студената и академског особља (међународни студијски програми на страним језицима, опремљене лабораторије, простор за наставу и административне послове, информатичка подршка, библиотеке, смјештај)
Двосмјерна размјена информација кроз мрежу координатора за међународну сарадњу на факултетима/Академији	Проблем језичких вјештина академског, административног особља и студената
Добра сарадња са пословним окружењем	Недостатак стратешких докумената на институционалном нивоу, гдје је међународна компонента јака и видљива
	Недовољна финансијска подршка за реализацију свих активности предвиђених у постојећим споразумима о сарадњи
Шансе (Opportunities)	Опасности (Threats)
Обезбјеђивање нових извора финансирања, посебно чинећи БиХ високо образовање више привлачним и отвореним за стране партнере	Неадекватна правна регулатива, честе промјене, недовољан утицај на припреми закона/подзаконских аката од стране академске заједнице
Јачање рада Ректорске конференције РС и БиХ (утицај на политичке актере и све интересне групе у Републици Српској и БиХ, размјена информација, координација)	Непостојање системског приступа међународној сарадњи на ентитеском/државном нивоу и недовољна компетенција кадрова
Јачање интегрисаног Универзитета развијањем стратегије, са посебним акцентом на значај компоненте међународне сарадње	Непостојање државног фонда за мобилност
Отклањање недостатака и побољшање постојеће управљачке и административне праксе	Непостојање евиденција потреба, као ни релевантне базе података о већ имплементираним међународним програмима и пројектима и њиховим резултатима на државном нивоу
Јачање и опремање Одјелења за међународну сарадњу	Пасивност и одсуство интересовања код циљне популације (студената и академског особља)
Снажна, свеобухватна и константна информативна кампања о мобилности и о могућностима за учешће у међународним научно-истраживачким и образовним пројектима за професоре и студенте	Недостатак систематске обуке интересних група, подизање свијести о питањима везаним за интернационализацију универзитета и развој наставе и истраживачког рада на међународном нивоу
Курсеви страних језика за академско и административно особље	Административне препреке (визе, трошкови документације и сл.)
Побољшање услова студирања и рада за стране студенте и академско особље	Традиционално троји универзитети и споро укључивање у европско подручје високог

	образовања, могућност политизације
Интензивирање сарадње са окружењем (домаће и иностране интересне групе)	Неприпремљеност државе за приступ европским програмима размјене и фондовима за међународне пројекте
Боља и јача сарадња на државном, регионалном и међународном нивоу за наставу, истраживање и мобилност	Велики број постојећих приватних високошколских установа, неповјерење у испуњавање услова квалитета рада
Успостављање интегрисаног информационог система	
Развијање доброг и одрживог система осигурања квалитета са међународним искуством	
Организовање научних/стручних скупова интернационалног значаја	
Јачање канцеларија за међународну сарадњу на факултетима/Академији	

3.4. Стратешки правци и стратегија међународне сарадње Универзитета у Бањој Луци

Даљњом анализом идентификованих предности (S) и шанси (O) на једној, те слабости (W) и пријетњи (T) на другој страни, као и њихових међузависности (SO, WO, ST, WT), идентификовани су сљедећи СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ који би могли у планираном времену (2010-2015) одговорити новој мисији, визији и вриједностима са наглашеном интернационалном улогом Универзитета, те допринијети остваривању постављених општих циљева.

СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ	Стратегије
Стратегије искоришћавања шанси (SO):	
ДРУШТВЕНЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ ПРОМЈЕНЕ	европски програми размјене и међународни пројекти јединство европских и традиционалних (словенских) вриједности високог образовања јачање утицаја на политичке актере у БиХ
Стратегије супростављања опасностима околине (ST):	
РАЗВОЈ ОБЛАСТИ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ	формирање државног фонда за мобилност унапријеђење институционалне структуре формирање државне базе података о међународним пројектима и програмима размјене побољшање општих услова рада (материјалног статуса запослених),

	опремање Одјељења (кадровско, финансијско и техничко)
УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИОЛОШКЕ КОМПОНЕНТЕ	приближавање исхода учења друштвено-економским потребама европског тржишта рада системски приступ међународној сарадњи на државном нивоу подизање свијести о значају и свим аспектима интернационализације на државном нивоу кроз заједничку информативну кампању
Стратегије тражења начина превазилажења слабости (WO):	
УЛАГАЊЕ У ОБЛАСТ МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ	формирање посебног фонда на нивоу Универзитета и ентитета/државе за активности међународне сарадње побољшање услова студирања и рада за стране студенте и особље кадровско јачање и опремање Одјељења за међународну сарадњу
УНАПРЕЂЕЊЕ МЕЂУНАРОДНЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ УНИВЕРЗИТЕТА	повећање мобилности особља и студената повећање учешћа у међународним пројектима развијање интернационалних студијских програма на страним језицима повећање реализације активности из уговора о сарадњи развијање стратешких докумената на институционалном нивоу интензивирање сарадње са окружењем подстицање научно-истраживачког рада кадрова са међународном верификацијом стварање професионалних пројектних тимова
УНАПРЕЂЕЊЕ СИСТЕМА ОСИГУРАЊА КВАЛИТЕТА	развијање доброг и одрживог система осигурања квалитета са међународним искуством успостављање интегрисаног информационог система

3.5. Закључак

Босна и Херцеговина потписала је Болоњску декларацију 2003. године и тиме се определијелила да буде дио Европског подручја високог образовања.

Тако и Универзитет у Бањој Луци види себе као дио европске породице високошколских установа. Године које долазе донијеће много рада и промјена у области међународне сарадње - од уласке у већ постојеће асоцијације или оне које ће се тек формирати, преко учешћа у постојећим и будућим европским програмима размјене особља и студената, до будућих заједничких пројеката и других активности са иностраним партнерима.

Универзитет у Бањој Луци кроз активности међународне сарадње у годинама које долазе наставиће да ради на системском, планском и организационом јачању унутрашњих људских, материјалних и финансијских капацитета, како би уз сарадњу са иностраним партнерима допринио већој интернационализацији и изградњи препознатљивог угледа у иностранству као високошколске институције определијене према квалитету.

У овим активностима треба стално имати на уму да се сегмент међународне сарадња не може развијати независно од других области на Универзитету. Развој свих осталих активности Универзитета директно ће доприносити развоју његове међународне компоненте, која ће повратно подржавати јачање свих активности Универзитета. У том смислу реализација стратешких праваца и циљева међународне сарадње дефинисаних у овом документу доминантно зависе од усклађености са општом стратегијом развоја Универзитета.